

Kız Kalesi ve büyük Semeni

TÜRK DÜNYASI'NI

Prof. Dr. Rafael HÜSEYNOV

Dilbilimci,

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Üyesi

VE

İNSANLIĞI KAVUŞTURAN

NEVRUZ

ALLAH (C.C.), İNSANLARA VERDİĞİ ÖMÜR SÜRESİNİ GÜZEL AMELLERLE YAŞAYANLARA, MUKADDES KİTABIMIZDA VE YÜCE İNANCIMIZDA CENNET'İ VADETMEKTEDİR.

Şekerbura

Şorgoğalı

Nevruz Baklavası

Lakin merhamet sahib Allah'ımız, Adil'dir ve yaptığımız güzel işlerin karşılığında vadettiğini uzak geleceğe bırakmıyor. Cennetini bazen bu dünyada da bir nebze bizlere yaşıyor. Sadece bizler Cenneti gördüğümüzün farkında olmuyoruz. Lakin Kaygusuz Abdal (Alaeddin Gaybi) bu büyük hakikati sezmiş, Nevruz'un bu dünyada

Allah'ın bize bahşettiği Cennet olduğunu idrak etmiş ve baharla ilgili şiirlerinin birinde şöyle demişti:

*Erişti bad-i Nevruz gülistane,
Gülistan vakti yetti kim uyane.
Tamamet yer yüzü cünbişe geldi,
Behiçte benzedi devr-i zamane.*

Yedi yüzyıl önce yaşamış söz sultanlarından biri olan hükümdar şairimiz Gazi Burhaneddin eserlerinin birinde, Nevruz'u, fırçası ile bütün dünyayı şahane renklere boyayan ressam ve alemi nurlandıran bir **çerağ** olarak nitelemiştir.

*Meğer Nevruz gelmiştir müsevver,
Ki olmuştur cihan yine münevver.*

Bakü, İçerişehir, Milli Dans Gösterisi

20. yüzyılda Azerbaycan`ın en parlak kalem ve düşünce insanlarından biri olan Abdullah **Şaig**, dünyadaki bütün dillere **çevirilmeli, bütün insanların bilmeli ve amel etmesi gerektiği iki mısra söylemiştir:**

*Hepimiz bir Güneş`in zerresiyiz,
Hepimiz bir yuva perverdesiyiz.*

Bu gerçeği herkes idrak ederek amel etseydi dünyamız ne kadar ulvi, ne kadar güzel, ne kadar rahat ve ne kadar yaşanılır olurdu!

Nevruz işte bu felsefeyi içinde barındıran ve yaşatan bir bayramdır. Nevruz kimliğinden bağımsız olarak herkes **için dünyayı bayram havasına büründüren bir Gün`dür.**

Bu gerçeği de, 16. yüzyılda Hindistan`dan Kafkaslara ve Orta Asya`ya dek ün salmış Türk şairi, komutanı ve devlet adamı Muhammed Bayram Han (Azerbaycan`ın Baharlı sülalesine mensub) **şöyle ifade etmiştir:**

*Bugün Nevruz, bugün bayram, bugün toy,
Kaygı-gamsız sevinç yapar her bir öy.*

Nevruz her bir insanın ve her bir **öyün** (evin) bayram ruhuyla dolup taşığı bir gündür.

Nevruz dünyada kullanılan bütün takvimlerdeki önemli günler ve bayramlar arasında herkes için kabul edilebilir olmayı hak eden yegane bir gündür.

Nevruz bütün halkların ve bütün zamanların en siyasi olmayan ve aynı zamanda kardeşlik namına en siyasi ortak bir bayramdır.

Dünyada bu bayramı yapan halklar olduğu gibi, Nevruz`dan haberdar olmayan halklar da mevcuttur. Aslında Nevruz herkesin bayramıdır ve bütün dünyanın bu bayramın idrakine varacağı ve bu bayram dolayısıyla şenlikler düzenleyeceği günler çok uzakta değil.

BM Genel Kurul`un 23 Şubat 2010 tarihinde, "21 Mart" tarihini Uluslararası Nevruz Günü olarak kabul etmesi, aslında gelecekte Nevruz`un dünyayı kavuş-

Azerbaycan Milli Kıyafetinde Kızlar

turan bir bayram olarak kutlanacağından bize haber vermektedir. Nevruz`un kelime anlamı "Yeni Gün" demektir. Yani, yeni yılın ilk günü.

İnsanoğlu takvimleri yönetebilir, lakin (Allah`tan başka) kimseye tabi olmayan Zaman daima bizim hükümlerimizin fevkindedir ve astronomik yeni yılın ilk günü hangi takvimi kullanmasından bağımsız olarak bütün halklara, her zaman İlahi Karar ile 20, 21, 22 Mart tarihlerinde uğramaktadır.

Nevruz siyasete en uzak olan bayramdır, çünkü onu insan iradesi yaratmamıştır. O, doğanın bayramıdır. Kainatta **güneş ile dünyanın devretmesinin** mutlu bir anının bayramıdır. Ama Nevruz aynı zamanda modern anlamda en siyasi bayramdır. Çünkü Nevruz, insanlığın yarandığı ilk günden beri uğrunda mücadele verilen bütün güzellikleri kendinde barındırmaktadır. Nevruz, beraberliğin, dayanışmanın, anlaşmanın, dostluğun, toleransın, barışın ve refahın bayramıdır.

Nevruz, bugün onu kutlayan 300 milyondan fazla insanın yaşadığı coğrafyayı kapsayan, onlarca halkın her biri için azıdır. Lakin bu bayramın en sevimli yanı da budur ki, hiç bir halk Nevruz sadece benimdir diyemez. Nevruz`la ilgili olarak herkes birlikte "Bu Bizim Bayramımızdır" söyleyebilmektedir. Böylece Nevruz`un felsefi boyutunun, insanları bir araya getirme, halklar ve kültürler arasında köprüler ve diyalog oluşturma amacı taşıdığını söylememiz mümkün.

13. yüzyılın dahi **düşünürü Mevla-**

na Celalettin Rumi, "Hemdeli ez hem-
zebani beherest"

*Aynı dilli olmaksansa
Aynı kalpli olmak güzel*

derken, elbette çok haklı idi. Nevruz kendi özünde bizzat bu anlayışı taşımaktadır, insanları manevi olarak yakınlaştırmakta, herkesi doğadaki saflıkla ve denge ile uyumlaştırmaya çalışmaktadır. Aynı felsefeyi, hükümdar ve şair olan Azerbaycan Safeviler devletinin kurucusu Şah İsmail Hatayi'nin, meşhur "Dehname" eserinin başında yazdığı, daha sonra edebiyatta özel bir türe çevrilmiş "Bahariyye" isimli parçada da görmekteyiz:

*Kış gitti, yine bahar geldi,
Gül bitti vü lalezar geldi.*

*Kuşlar hamusu feğane geldi,
Aşk odu yine bu cane geldi.*

Hatayi'nin bahara verdiği değerin ve ilkbaharın tasvirindeki bu ince müşahedesinin güzelliği ondan ibarettir ki, Şah şairimiz Nevruz'u sadece gül çiçeklerin açılmasının, doğanın uyanışının kutlanması olarak görmüyor, en esas insanın içindeki sevginin ve şefkatin bir ocak gibi yeniden yanması olarak görüyor. Nevruz'u cihanşümul yapan da onun cevherindeki hiçbir zaman solmayan muhabbet ve insan sevgisidir.

Küçük teferruatları göz önünde bulundurmazsak, değişik halklar tarafında Nevruz bayramının kutlanmasındaki temel fark, Nevruz'u sadece bir halkın diğerinden daha eski tarihlerden itibaren kutlaması ile ilgilidir.

Nevruz'un kutlanması ile ilgili dünyadaki en eski somut veriler Azerbaycan'dadır ve bu tarihi verilerin binlerce yıl yaşı vardır. **Söz konusu tarihi kalıntılar Bakü'den 60 kilometre mesafede bulunan kadim bir yerleşke olan Kobustan'dadır.** Oradaki kayalar üzerine çizilmiş resimlerin 10-20 bin yıl yaşı vardır. Bu tarihi mekanın UNESCO'nun **dünya mirası listesine** dahil edilmesinin önemli yanlarından birisi de şu ki, böylece Azerbaycan'ın Nevruz'u kutlamasının tarihin derinliklerine uzanan bir geçmişe sahip olduğu bütün dünya tarafından bilinecek.

Nevruz'un bugün de yaşatılan geleneklerinden birisi de şu ki, bayram günlerinde insanlar ateş yakarak onun etrafında toplaşır, Azerbaycan Türkçesinde "Yalli" adı verilen halayı hep birlikte **çekmektedirler.** Kobustan kayalıklarında "Yalli"yı anlatan resimler hala kalmaktadır. Dünyada çeşitli müzik aletleri vardır, onların yaranma tarihi de muhtelifdir. Lakin hiç şüphesiz, en eski müzik aletleri vurmali çalgı aletleridir.

Nevruz'un geldiği gün, günümüzde hala Azerbaycan'da "Nağara" denen vurmali çalgı aletleri ile çeşitli parçalar seslendirilmektedir. Aynen Ana Kitabımız Dede Korkut destanında, "bayram günlerinde gümbür gümbür Nağaralar çalındı" dendiği gibi.

Kobustan'da, "Kavaldaş" isimli dünyanın en eski müzik aleti, en kadim Nağara'sı bulunmaktadır ve 10-20 bin yıl önce olduğu gibi hala çalınabilmektedir. Kavaldaş bugün de çalınıyor ve insanları Nevruz'a sesliyor. Nevruz'u milli bayramı olarak kutlayan hiç bir halkın bu kadar kadim delilleri yoktur.

Şimdi dahi, Hazar denizinin sahilinde Kobustan'a yakın olan köylerin sakinleri Nevruz bayramında bu kayalıkların bulunduğu yere gelmekte, hatta düğünleri Nevruz'a denk gelen çiftler Kobustan'ı **ziyaret ederek gelecek mutluluklarının temelini attıklarına kalpten inanıyorlar.**

Nevruz bayramı her yıl Mart ayında, gece ile gündüzün eşitlendiği andan itibaren kutlanmaktadır. Lakin geleneklere göre bu bayramı kutlamak için hazırlıklar kışın son ayından itibaren baş-

lamakta, bayram kutlamaları ise Nevruz geldikten, yeni güneş yılı başladıktan bir kaç gün sonra devam ediyor.

Nevruz'un Azerbaycan'da ve onu kutlayan her bir ülkede bu kadar sevimli olmasının başlıca sebebi onun demokratik mahiyetidir. Bu bayram sadece doğadaki muvazenenin değil, insanlar arasındaki eşitliğin, farksızlığın bayramıdır. Nevruz doğadaki ahenk, denge ve orantı örneklerinin insanların kalplerine, duygu ve düşüncelerine, aynı zamanda davranışlarına intikal etmesidir. Bu bayram toplumun çeşitli tabakalarındaki insanları yakınlaştırıyor, samimileştiriyor ve toplumdaki karşılıklı saygıyı artırıyor. Bayram günlerinde bütün ülke bir karnaval hava-

sına bürünüyor, bütün halk ise o karnavalın gönüllü katılımcısına **dönüşüyor.** Nevruz'un geleneklerinden birisi de yakılmış ateş üstünden atlamaktır. Binlerce yıl önce olduğu gibi şimdi de negatif enerjiden kurtulma geleneği devam ettirilmektedir. Herkese belli olan bir gerçeği bir daha vurgulamakta fayda görüyorum. Azerbaycan tarihten beri petrol, doğal gaz, çamur volkanları ile bilinen bir ülke olmuştur. Azerbaycan'ın Abşeron yarımadasında bazı yerlerde halen zemin üzerinde doğal olarak alevler yanmaya devam etmektedir. Bu olgu doğal olarak çok geçmişte Orta Doğu, Orta Asya

ve hatta Hindistan'da ateşe tapanların ilgisini çekmiş ve onların kutsal bir yer olarak sık sık Azerbaycan'ı **ziyaret etmelerine sebep olmuştur.** Ateş inancının veya Zerdüştlük dininin kurucusu, "Güzel düşün, güzel konuş, güzel yap!" diyen Zerdüş'tün de Azerbaycan'dan olduğu bilinmektedir. Günümüzde hala Nevruz bayramında Bakü'nün en gözde yerlerinden birinde bulunan Kız Kalesi'nin üzerinde meşaleler yakılmaktadır. Aslında Kız Kalesi de Nevruz'un Azerbaycan'daki tarihinin birkaç bin yıl olduğunun şahitlerinden biridir. Binlerce yıl öncesinde de Nevruz gününde 28 metre yüksekliği olan Kız Kalesi'nin zirvesinden alevler yükseltilmekte idi. Doğal gazın yanarak mavi alevlere dönüşmesi için bu yüksekliğin şart olduğu söylenmektedir. Kız Kalesi'ne giren doğal gaz bayram gününde ateşlenir ve bu zirveden yükselen mavi alevler atalarımızı Baş Nevruz Ocağı'nın etrafında toplamış.

Nevruz'un Azerbaycan'da asırlardan beri kutlanmasının tarihi izlerini aynı zamanda Azerbaycan'ın son bin yıla ait edebi eserlerinde de görmemiz mümkündür. Klasik üstatlardan ta çağdaş şairlere kadar çok sayıda edebiyat sanatkarlarımız Nevruz'la ilgili eserler ortaya koymuş, halk edebiyatı örnekleri ve profesyonel yazarların bestelediği Nevruz nağmeleri halk arasında dilden dile dolaşmıştır. 12. yüzyılın dahi düşünür ve büyük şairi Nizami Gencevi (1141-1209) mesneviler silsilesi Hamse'sinde Nevruz bayramının milattan önce 350 yılında, yani 24 asr önce kutlanması ile ilgili bilgiler vermektedir.

Her yıl bahar arefesinde sadece Azerbaycan mutfağına özgü ve Nevruz'la ilgili özel şekerleme ve tatlılar yapılmaktadır.

Şekerbura, Şorgoğalı, Bişi, Feseli, Guba, Gence, Bakü baklavaları, Külçe, Semeni Helvası v.s. sırf Nevruz tatlılarıdır ve genellikle toplu halde Nevruz günlerinde hazırlanmaktadır.

Nevruz'un asıl simgesi olarak her yıl her evde Semeni'ler yetiştirilmektedir. Büyüklükler de, küçükler de yüzlerini Semeni'ye çevirerek sanki canlı bir insanla konuşuyormuş gibi sade bir nağmeyeli söylemekte:

“Səməni saxla məni,
İlə göyərdərəm səni.”

Sanki insan bir avuç buğday ilə anlaşıma yapmaktadırsa, bir birlerini koruyub yaşatmaq üçün aht-ü peyman etməktədir. Gələnlərə görə şimdiki də Nevruz günlerinde tarlada əkin yapanlara “Nevruz Honçası” (içində Nevruz tatlıları və çeşitli meyvələrlə dolu tepsisi) götürülməkdədir. Yeni ev inşa etmək istəyənlər də evin təməlinin atılacağı tarixin Nevruz'a denk gəlməsini çox arzu etməktədir. Çünki təməlinin bu tarixdə atılacağı evə daima hayır və bərəkət gələcəyinə inanılır.

Nevruz'la ilgili haldın bilincində yer ədiniş altın kurallardan birisi də kötü əməllərdən (beddua, yalan, küfür, gıybet v.s.) uzaq durulmasıdır. Nevruz günündə kötü əməllərin işlənilməsi çox ağır **günahlar olaraq görülməkdədir.**

Nevruz'da dağınıqlıq və düzensizlik ən böyük kabahatlərdən sayılmaktadır. Bundan dolayı Nevruz'da evlərdə təmizlik yapılmaktadır, insanlar təmiz və

yeni kiyafətlər giyməktədir.

Bir yazılı olmayan kural olaraq Nevruz'da dargın və küskünlər arabulucu olmadan kəndi istəkləri ilə barışmalıdırlar. Nevruz günlerinde günah və ya kabahatini itiraf ədnləri bağışlamamak günah hesab ədilməkdədir. Nevruz'da ağaç dikmək gələnk, ağaç kəsmək isə böyük günahdır. Haldın bilincindəki inanca görə Nevruz'da dut, incir, kəstanə ağaçları dikmək iyyiye əlamət sayılmaktadır. Bu gələneği dəvəm əttirmək üçün hər yıl Azərbaycan'da Nevruz günlerinde böyük parklar və bağlar yapılmaktadır.

Nevruz'da bayramın ikinci gününü hald “Ata baba günü” olaraq isimləndirməkdə və bugün vəfat etmiş yaldınların məzarları ziyarət ədilməkdədir. Bu bağlamda, Güney Azərbaycan'da Urmiye şəhərində bulunan Zərdüş'tün məzarının da Azərbaycan Türkləri tərəfindən ziyarət ədilməsi gərəği Nevruz'un Azərbaycan'da çox əski tarixlərdən bəri kutlandığına dair kanıtlardan biri hesab ədilməkdədir.

Zərdüş'tün dənemindən kəlan bir gələneğe görə, Azərbaycan'da **yılın son çarşamba akşamı hər əiləde kişi başına birer mum yakılır və gələnlərə görə yakılan mum əsla yarıda söndürülməz.**

Azərbaycan'da yaşatılan Nevruz'a has gələnlərdən biri də gül kəltürüdür. Nevruz'da Nevruz Gülü, Horoz Gülü, Mənəkşə çiçəkləri toplanır çəlenk yapılır, gənc kızlar saçlarına bu çiçəklərdən di-zərler, nənə toplarlar. Lakin Nevruz'da evə nergis çiçəği gətirmək hoş dēğil. Hər bir gülün haldın nəzarında kəndinə has mənəsi var. Güllərin də Nevruz dūşüncəsi və fəlsəfi ədısından bayrama uyğun olması önəmli bir şərttir. Nergis çiçəği kəndinə hayran olmanın sēmbölü sayılmaktadır. Nevruz əhlakı isə guru-ru və kibri yasaklamaktadır, insanı səvməyi, hər kəsə səvgi gōstərməyi və insanlar arasında farksız bir şəkildə hər kəstən biri olmayı təlkin etməkdədir.

Haldın Nevruz'la ilgili inancına görə hər kəs **mümkün mərətəbə bayramı**

kendi evinde aile bireyleri ile birlikte karşılamalı ve kutlamalıdır.

Nevruz'un-yeni günün, yeni yılın-geldiği ilk anda evlerden dışarı çıkmak veya pencereyi açarak kalbinde bir niyet tutmak da bir gelenektir ve herkes tarafından yapılmaktadır.

Nevruz'un eskilerden beri ziraat ve hayvancılık ile ilgili olan yanı bugün de korunmaktadır. Şöyle ki, bayram günlerinde süt veren ineğe, danaya ve düğün için ayrılmış koçun boynuzuna kırmızı kurdele bağlanır.

Nevruz'da ata, köpeğe ve hatta yılan dahi vurulmaz.

Nevruz'da bütün Azerbaycan'da, **çok eskilerde** yapıldığı ve orta çağ minyatürlerinde anlatıldığı gibi şarkı ve müzik meclisleri düzenleniyor, ozanlar ve söz üstatları eserlerini dillendiriyor, Nevruz oyunları yapılıyor, cambazlar gösteri yapıyor, pehlivanlar yarışıyor ve orta oyunları düzenleniyor.

Nevruz'da Azerbaycan'da düzenlenen orta oyunlarından en yaygın olanı "Koskosa" oyunudur.

Yılın son çarşamba günü çocuklar mahalledeki evlerin kapısını çalar küçük torbalarını veya şapkalarını evin kapısı önüne koyarak gizlenirler. Ev sahibi kapıyı açarak torbanın veya şapkanın içine Nevruz hediyeleri koyarak ger verir. Bu gerçeğin de kendine has felsefesi vardır. Bu ihtiyaç sebebinden yapılan bir şey değil. Daha ziyade paylaşmanın eğlence ve samimiyet atmosferinde gerçekleştirilmesidir. Bunda amaç sevincin bölüşülerek artmasıdır.

Nevruz'da her evde mutlaka yemek pişirilmelidir. Yemekler çeşitli olabilir. Lakin pişirilecek yemekler arasında mutlaka olması gereken bir yemek Nevruz Pilavı'dır.

Nevruz günlerinde yumurtaların çeşitli renklere boyanması ve "Yumurta Çarpıştırma" oyunu çok eğlencelidir ki, bunu küçükler de büyükler de severek yapmaktalar.

Nevruz sadece toplumun çeşitli sosyal katmanları arasında değil, aynı zamanda nesiller arasındaki farkı da ortadan kaldırmaktadır. Büyükler de Nevruz oyunları sayesinde çocuklar gibi samimi olmaktadır.

Nevruz'un kutlanmasındaki geleneklerden biri de at oyunlarıdır. Bayram günlerinde bütün evcil hayvanların ihtiyaçları özenle giderilir, onlara her zamankinden daha iyi yemekler verilir. Atları genellikle Nevruz'da süslerler. Köylerde ise at yarışları, çevgen oyunları düzenlenir.

Nevruz bayramında yakınlara izetti ikramda bulunmak da gelenektir. Bir siniye Nevruz tatlıları, Nevruz yemekleri, Semeni ve mumlar konarak "Nevruz Honçası" yapılır, komşulara ve yakınlara gönderilir. Gönderilen kabı ise boş geri vermek hoş değildir. Çünkü bu durumda halk inancına göre evin bereketi

kaybolur. Dolayısıyla "Nevruz Honçası"nın kabul eden ev kendi durumuna ve zevkine uygun olarak o kabın içerisine başka hediyeler koyarak geri verir. Daha çok herkes "Nevruz Honçası"nın yabancı kimselere göndermeye çalışmaktadır ki, Nevruz'un güzelliği ve sevinci daha çok insan tarafından bilinsin.

Azerbaycan'da değişik milletlerden ve dinlerden çok sayıda insan yaşamaktadır. Yıllardan beri yaranmış gelenekler sebebinden bu insanlar da Azerbaycan

Türkleri gibi Nevruz'u kendi milli bayramları gibi sabırsızlıkla beklemekteler ve kutlamaktalar.

Nevruz'da hayır işler yapmak, ihtiyaç sahibi insanlara yardımda bulunmak çok büyük sevap olarak bilinmektedir.

Nevruz günlerinde bütün Azerbaycan'da oluşmuş dayanışma ve samimiyet atmosferi, soframız da, niyetlerimiz de, sevincimiz de birdir diyor.

Nevruz ile ilgili bir önemli husus da şu ki, Azerbaycan topraklarının %20'sinin Ermenistan tarafından işgali sonucunda kendi evlerinden ve yurtlarından kaçkın durumuna düşmüş insanlara bayram günlerinde daha çok ilgi gösterilmesidir. Son 20 yılda gerçekleştirilmiş Nevruz kutlamalarında Azerbaycan devletiyle milletiyle omuz omuza vererek 1 milyona yakın kaçkınımızın ihtiyaçlarının giderilmesine her zamankinden daha fazla odaklanmaktadır.

2010 yılının Mart ayının ilk günlerinde Ermenistan ile sınır köylerinden birinin ihtiyar sakini AzTV kanalına verdiği röportajda **şöyle** diyordu: "Eskiden Nevruz'da büyük ateşler yakardık. Çocuklar o ateşlerin üzerinden atlarıydı. Ama şimdi ateş yakamıyoruz. Çünkü Ermeni keskin nişancılar alevleri **gördükleri anda hemen silahları ile ateş açmaktalar.**"

Sınırlarda yakılmış ateşlere doğru nişan alınmaması için en büyük arzumuz Nevruz'un barış yanının bu problemi de çözmesidir.

Nevruz'da düğünlerin sayı artmaktadır. Ebeveynler evlatlarını bugünlerde evlendirmek istiyorlar. Çünkü bu tarihte kurulan yuvaların mutlu olacağına inanılmaktadır.

Azerbaycan'da Nevruz isimli erkek çocuk, Bahar isimli kız çocuk **çoktur. Bu isimler, geneleğe göre Nevruz'da** dünyaya gelen çocuklara konulmaktadır.

Nevruz'da Bakü'de Kız Kalesi'nin üzerinde ülkenin en büyük Semeni'si yetiştiriliyor. Bahar hanım (o yıl için seçilmiş halk güzeli) Nevruz'un gelişi münasebeti ile Kız Kalesi'nin zirvesindeki Semeni'nin yanında bulunan meşaleyi yakıyor. Nevruz hep Azerbaycan'da toprağın ve doğanın uyanışının, manevi

saflığın ve eşitliğin bayramı olmuştur. Nevruz, aynı zamanda güneşin ve dünyada güneşin simgesi olan ateşin bayramı da sayılmaktadır.

Nevruz'un asırlardan beri yaşatılan geleneklerinden biri de gençlerin gece uyumayarak dağlarda, tepelerde, kayalıklarda ateş yakmasıdır. Bu geleneğe "Güneşi Karşılama" deniyor. Tan yeri ağarınca gençlerin hepsi birlikte "Kodu Han" nağmesini okuyorlar.

Yine binlerce yıl önce olduğu gibi Azerbaycan insanı dağlarda ateşler yakıyor, Güneşi Karşılıyor. Güneşi, Baharı, Yeni Gün`ü **Selamlıyor! Her zaman da böyle olacak!**

Hiç bir siyasetin parçası olmayan ve kendisi en büyük ve dürüst siyaset olan Nevruz daima insanları, dünyadaki ahengi ve nizamı muhafaza etmeye, aynı zamanda o ulvi amaca odaklanmaya davet edecektir!

Bütün Türklerin ortak şairlerinden biri olan üstat Muhammed Fuzuli Nevruz'a bir başka bakıyordu. Her bir insan için Nevruz yılda bir kez geliyorsa, Fuzuli için her gün, hatta günde birkaç kez gelmekte idi. Çünkü Fuzuli için Nevruz, sevdiği güzelin her defasında cazibeleri ile onun karşısına çıkması demek idi.

Her gün açar gönlümü zövg-i vüsalın yengiden

Gerçi güller açmağa her yılda bir Nevruz olur.

Aslında gerçekten de böyle değil mi?!

Kalbinde saf niyet, ışık, hayır duygusu taşıyan herkes Nevruz'un sembolü demektir.

Nevruz ahlakını benimsemiş insanlar için o, gece ile gündüzün eşitlendiği anda yılda bir kez değil, bütün Türk Dünyası'na da, bütün dünyaya da her an gelir.

Daha bir Nevruz ömrümüze ve dünyamıza misafir gelmektedir.

En büyük dilek şudur ki, bütün dünyanın Her Gün'ünün Nevruz olacağı o mutlu günler ve mukaddes sabahlar çabuk gelsin! 🌟

